

Magdalena Bąkowska*

Ograniczenia w sprzedaży przez Internet produktów leczniczych weterynaryjnych dostępnych bez recepty

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Ramy prawne
  1. Dozwolone kanały sprzedaży detalicznej leków weterynaryjnych
  2. Regulacje dotyczące sprzedaży wysyłkowej
- III. Stanowisko inspekcji weterynaryjnej oraz sądów w sprawie sprzedaży wysyłkowej leków weterynaryjnych
- IV. Ocena prawidłowości dotychczasowych interpretacji
- V. Perspektywy zmian

Streszczenie

Artykuł przedstawia obowiązujące regulacje prawne dotyczące sprzedaży detalicznej produktów leczniczych weterynaryjnych oraz sprzedaży wysyłkowej produktów leczniczych, stanowiące podstawę orzecznictwa inspekcji weterynaryjnej oraz sądów administracyjnych o niedopuszczalności w polskim stanie prawnym sprzedaży przez Internet leków weterynaryjnych dostępnych bez recepty. Przedstawione tło prawne służy ocenie prawidłowości i zasadności dotychczasowej linii orzeczniczej w tej sprawie. Artykuł omawia również przewidywane zmiany legislacyjne w tym zakresie, projektowane na poziomie unijnym.

Słowa kluczowe: produkty lecznicze; produkty lecznicze weterynaryjne; sprzedaż detaliczna; sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych; sprzedaż produktów leczniczych weterynaryjnych przez Internet.

JEL: K23, K32.

I. Wprowadzenie

Inspekcja weterynaryjna oraz wojewódzkie sądy administracyjne konsekwentnie utrzymują, że sprzedaż internetowa produktów leczniczych weterynaryjnych jest zabroniona. Stanowisko takie wyrażane jest w drodze zarówno dostępnych publicznie komunikatów inspekcji kierowanych do uczestników rynku¹, jak i indywidualnych decyzji administracyjnych adresowanych do przedsiębiorców, którzy zaskarżają je do wojewódzkich sądów administracyjnych (dalej: WSA). W ostatnim

* Adwokat w KRK Kieszkowska Rutkowska Kolasiński; e-mail: magdalena.bakowska@krklegal.pl.

¹ M.in.: Komunikat Głównego Lekarza Weterynarii do Lekarzy weterynarii wolnej praktyki, Właścicieli hurtowni produktów leczniczych weterynaryjnych, Właścicieli sklepów zoologicznych; Pismo Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 7 stycznia 2013 r. nr GIWpuf-007/023b/13 adresowane do Wojewódzkich Lekarzy

czasie taka linia orzecznicza została podtrzymana również przez Naczelną Sąd Administracyjny (dalej: NSA)².

Jakie są przyczyny takiej interpretacji, biorąc pod uwagę, że zakaz sprzedaży wysyłkowej leków weterynaryjnych dostępnych bez recepty nie został w przepisach wprost wyrażony, a leki przeznaczone dla ludzi, dostępne bez recepty, można sprzedawać przez Internet?

Analiza przepisów prawa, ich *ratio legis* oraz historii legislacyjnej wskazuje, że pierwotnym źródłem problemów w tym obszarze jest generalnie nieprawidłowe uregulowanie kwestii dotyczących leków weterynaryjnych w polskim porządku prawnym, którego jednym z wielu przejawów jest m.in. właśnie kwestia handlu internetowego.

II. Ramy prawne

1. Dozwolone kanały sprzedaży detalicznej leków weterynaryjnych

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. 2008 Nr 45, poz. 271 z późn. zm.; dalej: prawo farmaceutyczne albo pf), obrót produktami leczniczymi może być prowadzony tylko na zasadach określonych w tej ustawie. Prawo farmaceutyczne ściśle reguluje, jakie podmioty mogą być zaangażowane w dystrybucję hurtową i detaliczną produktów leczniczych, jakiego rodzaju zezwolenia są w tym celu wymagane oraz u jakiej kategorii podmiotów mogą się one zaopatrywać. Szczególne, odrębne regulacje w tym zakresie zostały przewidziane i dla leków weterynaryjnych i dla leków przeznaczonych dla ludzi.

W kwestii sprzedaży detalicznej, przepisy stanowią, że:

- a) obrót detaliczny produktami leczniczymi prowadzony jest w aptekach ogólnodostępnych (z zastrzeżeniem przepisów ust. 2 (cytowany bezpośrednio poniżej), art. 70 ust. 1 (punkty apteczne) i art. 71 ust. 1 pf (tzw. placówki obrotu pozaaptecznego³));
- b) obrót detaliczny produktami leczniczymi weterynaryjnymi zakupionymi w hurtowni farmaceutycznej produktów leczniczych weterynaryjnych może być prowadzony wyłącznie w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt, z zastrzeżeniem przepisu art. 71 ust. 1a⁴;
- c) poza zakładami leczniczymi dla zwierząt przedsiębiorcy mogą prowadzić obrót detaliczny produktami leczniczymi weterynaryjnymi wydawanymi bez przepisu lekarza po zgłoszeniu wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii na 7 dni przed rozpoczęciem działalności⁵.

Techniczne warunki, jakie powinni spełniać tacy przedsiębiorcy, określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać podmioty, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi weterynaryjnymi wydawanymi bez przepisu lekarza, kryteriów klasyfikacji tych produktów oraz ich wykazu⁶.

Przepisy tego rozporządzenia nie zawierają żadnych regulacji, które wyłączałyby możliwość prowadzenia przez przedsiębiorców sprzedaży leków drogą internetową.

Weterynarii; Pismo Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 7 maja 2013 r. nr GIWpuf-0731-23/2013(13) adresowane do Wojewódzkich Lekarzy Weterynarii; Pismo Wojewódzkiego Inspektora Weterynarii w Siedlcach z dnia 6 czerwca 2013 r. nr WIW.FAR.9140.70.2014 adresowane do Powiatowych Lekarzy Weterynarii.

² Wyr. NSA z dnia 9 czerwca 2016 r., II GSK 136/15. Pozyskano z: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CCA602E727>.

³ Art. 68 ust. 1 pf.

⁴ Art. 68 ust. 2 pf.

⁵ Art. 71 ust. 1a pf.

⁶ Dz.U. 2015, poz. 1382

2. Regulacje dotyczące sprzedaży wysyłkowej

Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych zdefiniowana została w art. 2 pkt 37aaa) p⁷. Dalej art. 68 ust. 3 p^f stanowi, że: „Dopuszcza się prowadzenie przez apteki ogólnodostępne i punkty apteczne wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza, z wyjątkiem produktów leczniczych, których wydawanie ograniczone jest wiekiem pacjenta”.

Techniczne warunki tej sprzedaży określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych⁸.

III. Stanowisko inspekcji weterynaryjnej oraz sądów w sprawie sprzedaży wysyłkowej leków weterynaryjnych

W oparciu o wyżej przytoczone ramy prawne wojewódzcy lekarzy weterynarii wielokrotnie już wydawali decyzje nakazujące zaprzestania prowadzenia przez przedsiębiorców sprzedaży wysyłkowej leków weterynaryjnych, a decyzje te były wskutek skarg wnoszonych przez przedsiębiorców przedmiotem kontroli sądowej. Tok rozumowania inspekcji i sądów dobrze obrazuje jedna ze spraw, omówiona poniżej.

Otóż decyzją z dnia 13 lipca 2012 r. Dolnośląski Wojewódzki Lekarz Weterynarii nakazał kontrolowanemu zakładowi leczniczemu dla zwierząt zaprzestanie prowadzenia wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych weterynaryjnych o kategorii dostępności „wydawane z przepisu lekarza” oraz „wydawane bez przepisu lekarza”.

Od decyzji tej zakład leczniczy dla zwierząt złożył odwołanie do Głównego Lekarza Weterynarii (dalej: GLW). Organ ten nie uwzględnił odwołania, stwierdzając, że sprzedaż wysyłkowa leków weterynaryjnych nie jest dopuszczalna ani przez zakłady lecznicze dla zwierząt, ani przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 71 ust. 1a p^f, ponieważ z art. 68 ust. 3 p^f jasno wynika, że możliwość sprzedaży wysyłkowej produktów leczniczych została zastrzeżona wyłącznie dla aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych. Decyzja GLW została zaskarżona do WSA.

Skarżący zarówno na etapie postępowania administracyjnego II instancji, jak i w skardze do sądu administracyjnego argumentował, że ani prawo farmaceutyczne, ani żaden akt wykonawczy wydany na jego podstawie nie zawiera specyficznych regulacji dotyczących sprzedaży wysyłkowej leków weterynaryjnych, a art. 68 ust. 3 prawa farmaceutycznego, który reguluje sprzedaż wysyłkową produktów leczniczych, do produktów weterynaryjnych nie ma zastosowania. W jego ocenie tam, gdzie przepisy nie czynią dystynkcji na produkty lecznicze przeznaczone dla ludzi i te stosowane u zwierząt, w odniesieniu do leków weterynaryjnych należy je interpretować bardziej liberalnie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie nie podzielił jednak tej argumentacji i wyrokiem z dnia 25 marca 2013 r.⁹ podtrzymał stanowisko wyrażone wcześniej przez organy administracji. Podstawą takiego rozstrzygnięcia sądu były następujące ustalenia:

⁷ Zgodnie z tym przepisem sprzedażą wysyłkową produktów leczniczych jest „umowa sprzedaży produktów leczniczych zawierana z pacjentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystywaniu środków porozumiewania się na odległość, w szczególności drukowanego lub elektronicznego formularza zamówienia niezaadresowanego lub zaadresowanego, listu seryjnego w postaci drukowanej lub elektronicznej, reklamy prasowej z wydrukowanym formularzem zamówienia, reklamy w postaci elektronicznej, katalogu, telefonu, telefaksu, radia, telewizji, automatycznego urządzenia wywołującego, wizjofonu, wideotekstu, poczty elektronicznej lub innych środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.).

⁸ Dz.U. 2015, poz. 481.

⁹ Wyr. WSA w Warszawie z dnia 25 marca 2013 r., VI SA/Wa 126/13.

- I**
K
A
R
- a) definicja produktów leczniczych weterynaryjnych wskazuje na określenie jedynie ich szczególnego przeznaczenia, a nie wyłączenia ich ze zbioru produktów leczniczych; w konsekwencji art. 68 ust. 3 pf ma zastosowanie i do leków przeznaczonych dla ludzi i weterynaryjnych;
  - b) obrót produktami leczniczymi może być prowadzony wyłącznie na zasadach przewidzianych w prawie farmaceutycznym, a przepisy tej ustawy przewidują, że: (i) obrót detaliczny lekami weterynaryjnymi mogą prowadzić wyłącznie zakłady lecznicze dla zwierząt i przedsiębiorcy, o których mowa w art. 71 ust. 1a pf; (ii) sprzedaż wysyłkową produktów leczniczych mogą prowadzić wyłącznie apteki ogólnodostępne i punkty apteczne, a te placówki nie mogą z kolei w ogóle sprzedawać leków weterynaryjnych; zderzając zatem ze sobą wspomniane regulacje, należy dojść do wniosku, że ustawodawca nie przewidział możliwości internetowej sprzedaży leków weterynaryjnych, a w konsekwencji – taka forma ich sprzedaży jest niedozwolona;
  - c) technicznoprawne warunki wysyłkowej sprzedaży leków ludzkich określa właściwe rozporządzenie ministra zdrowia; zdaniem sądu brak analogicznego aktu wykonawczego dla leków weterynaryjnych potwierdza tezę o braku możliwości ich sprzedaży przez Internet;
  - d) zakaz wysyłkowej sprzedaży leków weterynaryjnych jest uzasadniony ochroną zdrowia zwierząt, ponieważ zmierza do zapewnienia nadzoru lekarza weterynarii nad wydawaniem tych produktów; sąd nie podzielił tym samym zarzutu skarżącego o braku proporcjonalności dla wprowadzania tego typu ograniczenia.

Jednocześnie sąd nie dopatrył się jakichkolwiek podstaw do bardziej liberalnej interpretacji przepisów prawa farmaceutycznego, tam gdzie mają mieć one zastosowanie do leków weterynaryjnych.

Takie samo rozumowanie zostało przedstawione w kolejnym wyroku WSA z dnia 20 sierpnia 2014 r., wydanym w analogicznej sprawie (przy czym, jak wynika z uzasadnienia, sprawa ta dotyczyła już wyłącznie leków weterynaryjnych dostępnych bez recepty)¹⁰. Wyrok ten został zaskarżony do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który oddalił skargę, przychyłając się do interpretacji WSA oraz inspekcji weterynaryjnej¹¹.

IV. Ocena prawidłowości dotychczasowych interpretacji

Analiza wyżej wskazanych przepisów prawa, a w szczególności ich *ratio legis* oraz historii legislacyjnej, a także prześledzenie toku rozumowania sądów prowadzą do wniosku, że rzeczywistym, pierwotnym źródłem omawianego problemu jest generalnie nieprawidłowe uregulowanie kwestii dotyczących produktów leczniczych weterynaryjnych w polskim porządku prawnym. Kwestia handlu internetowego jest jedynie jednym z wielu przejawów tego zjawiska (podobną nieadekwatność regulacji prawa farmaceutycznego do sektora weterynaryjnego można zauważyć choćby w obszarze reklamy czy przekształcenie składów konsygnacyjnych w hurtownie farmaceutyczne, które nastąpiło z dniem 8 lutego 2015 r. mocą tzw. noweli fałszywkowej prawa farmaceutycznego¹²).

¹⁰ Wyr. W SA w Warszawie z dnia 20 sierpnia 2014 r., VI SA/Wa 3638/13. Pozyskano z: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/2DA8A615FA>.

¹¹ Wyr. NSA z dnia 9 czerwca 2016 r., II GSK 136/15. Pozyskano z: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CCA602E727>.

¹² Ustawa z 19.12.2014 r. o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 28).

Na poziomie Unii Europejskiej kwestie dotyczące produktów leczniczych weterynaryjnych oraz produktów leczniczych przeznaczonych do stosowania u ludzi regulowane są niezależnie, w drodze dwóch odrębnych aktów prawnych.

Dopuszczenie do obrotu, wytwarzanie, dystrybucja i reklama leków przeznaczonych dla ludzi regulowane są przez dyrektywę 2001/83 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi (dalej: dyrektywa 2001/83). Analogiczne kwestie dla leków przeznaczonych dla zwierząt reguluje siostrzana dyrektywa 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych (dalej: dyrektywa 2001/82 albo dyrektywa weterynaryjna), która – uwzględniając specyfikę sektora weterynaryjnego – w wielu obszarach przewiduje znacznie bardziej okrojony zakres regulacji w porównaniu z rygorystycznymi wymogami obowiązującymi w przypadku leków przeznaczonych dla ludzi. Na poziomie europejskim sektor weterynaryjny i sektor dla ludzi rządzą się zatem odrębnymi, właściwymi dla siebie prawami.

W Polsce przepisy obu wyżej wspomnianych dyrektyw zostały implementowane do jednego aktu prawnego – ustawy – Prawo farmaceutyczne. Chociaż prawo farmaceutyczne zawiera odrębne definicje legalne pojęć „produkt leczniczy” i „produkt leczniczy weterynaryjny”, to definicja leków weterynaryjnych została skonstruowana w taki sposób, że odwołuje się ona bezpośrednio do pojęcia leków przeznaczonych dla ludzi, wyszczególniając jedynie ograniczone przeznaczenie tych leków – dla zwierząt.

Zgodnie z art. 2 pkt 32 pf produktem leczniczym „jest substancja lub mieszanina substancji, przedstawiana jako posiadająca właściwości zapobiegania lub leczenia chorób występujących u ludzi lub zwierząt lub podawana w celu postawienia diagnozy lub w celu przywrócenia, poprawienia lub modyfikacji fizjologicznych funkcji organizmu poprzez działanie farmakologiczne, immunologiczne lub metaboliczne”.

Z kolei produktem leczniczym weterynaryjnym „jest produkt leczniczy stosowany wyłącznie u zwierząt”.

Z uwagi na tak skonstruowane definicje sądy orzekające w sprawach sprzedaży wysyłkowej uznawały, że do leków weterynaryjnych mają zastosowanie te same regulacje, co do leków przeznaczonych dla ludzi, uznając leki weterynaryjne za jedynie podzbiór w ramach większego zbioru określanego mianem produktów leczniczych. Na problem ten dodatkowo nakłada się fakt, że leki weterynaryjne nie zostały wyłączone do odrębnego rozdziału prawa farmaceutycznego, a polski ustawodawca bardzo niekonsekwentnie posługuje się obiema definicjami. W przypadku wybranych regulacji odnosi się bowiem wprost do „produktów leczniczych weterynaryjnych”, przy innych poprzestając na ogólnym określeniu „produkty lecznicze”. To z kolei przez wadliwe skonstruowanie definicji sprawia, że praktycznie każdy przepis odnoszący się do „produktów leczniczych” z formalnego punktu widzenia, czytany literalnie, znajdzie zastosowanie również w weterynarii.

Chociaż teoretycznie mamy więc w prawie farmaceutycznym wyróżnienie obu tych kategorii produktów na poziomie ich definicji, w konsekwencji wyżej opisanych niedociągnięć legislacyjnych w praktyce ustawa zawiera regulacje dla nich wspólne.

O weterynarii zapomina się również przy okazji kolejnych nowelizacji prawa farmaceutycznego, co wyżej opisany problem tylko pogłębia. Jednym z ostatnich przykładów było pominięcie leków

weterynaryjnych, kiedy z mocy prawa przekształcano składy konsygnacyjne w hurtownie farmaceutyczne¹³ i w przepisach przejściowych i wykonawczych nie przewidziano wprost kompetencji dla Głównego Lekarza Weterynarii do dokonania aktualizacji zezwoleń związanej z tym procesem. Kompetencje te próbowano później domniemywać przez analogię do przepisu przewidującego takie uprawnienia dla Głównego Inspektora Farmaceutycznego dla hurtowni farmaceutycznych dla leków ludzkich, chociaż zgodnie z zasadą legalizmu i praworządności organy administracji publicznej mogą działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, a ich kompetencje muszą wynikać wprost z przepisów i nie wolno ich domniemywać.

Niewykluczone, że podobnie było również ze sprzedażą wysyłkową, która została przewidziana wprost jedynie dla leków przeznaczonych dla ludzi. Być może w związku z tym, że sprzedaż detaliczna tych leków odbywa się w aptekach, to prowadzenie sprzedaży wysyłkowej zastrzeżono logicznie dla uprawnionych placówek obrotu detalicznego, nie uwzględniając powstałej w ten sposób luki co do leków weterynaryjnych, w przypadku których przyjmuje się, że ich sprzedaż w aptecę jest zabroniona.

Na marginesie jednak, jeżeli w ocenie sądów pojęcie „produkt leczniczy” jest kategorią szeroką i obejmuje również produkty lecznicze do stosowania u zwierząt, to konsekwentnie apteka jako podmiot uprawniony do obrotu produktami leczniczymi powinna móc sprzedawać leki zarówno dla ludzi, jak i dla zwierząt.

Potwierdzeniem dla tej tezy byłoby również obowiązujące rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2008 r. w sprawie wykazu podmiotów uprawnionych do zakupu produktów leczniczych weterynaryjnych w hurtowniach farmaceutycznych produktów leczniczych weterynaryjnych (Dz.U. 2008 Nr 203, poz. 1271), które stanowi wprost, że „[p]odmiotami uprawnionymi do zakupu produktów leczniczych weterynaryjnych w hurtowniach farmaceutycznych produktów leczniczych weterynaryjnych (...) są: (...) 3) apteki ogólnodostępne (...)”.

Zaistniała sytuacja, w której przedsiębiorcy nie mogą sprzedawać dostępnych bez recepty leków weterynaryjnych przez Internet wydaje się zupełnie nieproporcjonalna, biorąc pod uwagę, że sprzedaż taka w przypadku leków przeznaczonych dla ludzi jest dozwolona i nie uznano, aby stanowiło to zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Co ciekawe, sądy powołują się w uzasadnieniach swoich orzeczeń na konieczność ochrony życia i zdrowia zwierząt poprzez zapewnienie nadzoru lekarza weterynarii nad wydawaniem leków weterynaryjnych dostępnych bez recepty. Tymczasem prawo farmaceutyczne nie przewiduje wcale takiego nadzoru w przypadku tej samej kategorii produktów sprzedawanych stacjonarnie. Leki weterynaryjne OTC może sprzedawać stacjonarnie praktycznie każdy przedsiębiorca, którzy zgłosi taką działalność do właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii i bieżący nadzór lekarza weterynarii nad taką działalnością nie jest wymagany.

Wspomniane regulacje i ich interpretacja prowadzą w konsekwencji do nieproporcjonalnego ograniczenia swobody działalności gospodarczej przedsiębiorców sprzedających leki weterynaryjne oraz naruszenia swobód unijnych, stanowiąc ograniczenia ilościowe w przywozie i wywozie produktów, których wprowadzanie zakazane jest przez art. 34 i art. 35 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

¹³ Wspomniana już wcześniej tzw. nowela fałszywkowa prawa farmaceutycznego.

V. Perspektywy zmian

Zmiany oczekiwane przez przedsiębiorców prowadzących obrót lekami weterynaryjnymi ma przynieść projektowane unijne rozporządzenie w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych¹⁴.

Niewątpliwymi jego zaletami będzie:

- a) wprowadzenie jednolitych zasad dotyczących m.in. obrotu lekami weterynaryjnymi (z pewnymi wyjątkami pozostawionymi w gestii państw członkowskich) w całej Unii; rozporządzenie bowiem, w przeciwieństwie do dyrektyw, nie wymaga implementacji do prawa krajowego i jego przepisy będą stosowane w Polsce bezpośrednio;
- b) zapewnienie wejścia w życie nowych, jednakowych w każdym kraju Unii regulacji, w tym samym czasie (brak problemu opóźnień w implementacji, jak w przypadku dyrektywy).

W zakresie obrotu lekami weterynaryjnymi projektodawcy widzą konieczność dopuszczenia możliwości sprzedaży internetowej, mówiąc wprost o konieczności harmonizacji przepisów i poprawie dostępu do produktów dla zwierząt¹⁵. Zakres produktów i szczegółowe warunki takiej sprzedaży są jednak nadal przedmiotem dyskusji i ostateczny kształt przepisów w tym obszarze nie jest jeszcze znany.

¹⁴ Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych. Pozyskano z: http://ec.europa.eu/health/files/veterinary/vet_2014-09/regulation/reg_part1_pl.pdf.

¹⁵ Pozyskano z: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_6875_2016_INIT&from=EN.